19e Jaar, No. 77. — 'SHERTOGENBOSCH. — Zaturdag 3 Julij 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT? HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad... f 12,
Francoper post. » 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

DE ZOOGENAAMDE KERKVERGADERING

der Rongeanen te Berlijn.

Men weet over het algemeen weinig hoe het gesteld is met het even dwase als ergerlijke werk van den Silesischen renegaat, die, uit het heiligdom verjaagd, zich in de armen geworpen heeft, niet van het protestantismus maar van het ongeloof en die, bedwelmd door de toejuichingen der [illegible] en door den bespottelijksten hoogmoed, [illegible] heeft zich te mogen verheffen tot de [illegible] van hervormer der 19e eeuw en zich te stellen als een gelukkigen mededinger van den grooten Saksischen apostaat. Ronge vergat den onmetelijken afstand tusschen zijne onwetendheid en de geleerdheid, welke Luther uit zijne kloosterstudien [illegible] had; tusschen zijne vreesachtige besluiteloosheid, welke overal een steunpunt zocht, en het [illegible] karakter van Dr. Martin; vooral tusschen de gesteldheid der tijdelijke vorsten der 16e eeuw, [illegible] welke de hervormer de rijke eigendommen der Kerk overleverde voor de bescherming, welke [illegible] zoo ijverig verleenden, en die der tegenwoordige vorsten, die niets meer te halen vindende, [illegible] onverschillig blijven voor alle godsdienstige twisten. Gedurende eenige maanden in zege[illegible] door een aantal steden van Duitschland rondgeleid, door eenigen tot in het bespottelijke ten [illegible] verheven, door anderen onbarmhartig ten [illegible] gesteld, eerst met rijke maaltijden onthaald, [illegible] in de grootste ellende aan zijn lot overgelaten, [illegible] Ronge te vergeefs zijn pseudo-catholicismus [illegible] verbreiden en zichzelven als patriarch daarvan [illegible] verheffen. Hij werd spoedig van den zetel afgeworpen, welken hij voor zich gedroomd had, en [illegible] herderstaf ging over in handen van nieuw [illegible], die hem de keus gaven of in eenen [illegible] hoek van honger te sterven of zich te [illegible] naar eene geloofsbelijdenis, die de zijne [illegible]. Men weet dat die geloofsbelijdenis het [illegible] was van eene zoogenaamde kerkvergadering, welke te Leipzig gehouden werd en waarbij Ronge [illegible] eens de eer van het voorzitterschap erlangde.

[illegible] protestanten en de ongeloovigen van allerlei [illegible] vormen zich het zonderlingst denbeeld der catholijke [illegible] instellingen; zij zien daarin niets anders dan uit[illegible] vormen, eene zekere materieele inrigting, [illegible] ligt na te volgen is en welke zij zich ver[illegible], dat voor hen dezelfde vruchten van een[illegible] en [illegible] eenheid zullen voortbrengen, [illegible] aan de Kerk van Jezus Christus benijden. Zij [illegible] niet alleen de goddelijke onfeilbaarheid afgezworen, maar zelfs dat menschelijk gezag der Kerk en [illegible] hare synodale vergaderingen en niettemin beleg[illegible] zij kerkvergaderingen! Zij spotten met dat apostolisch woord: *Visum est Spiritui sancto et nobis* en zij [illegible] hunne toevlugt tot eene naäping van kerkvergaderingen, voor het grootste gedeelte uit leeken zamengesteld en voor de [illegible] van den [illegible], [illegible] was om hunne besluiten, indien zij besluiten konden uitvaardigen, aan de algemeene verachting prijs te geven.

Het is juist een jaar geleden, toen het pruissisch gouvernement, na eene algemeene bijeenkomst van het gansch duitsch evangelismus te Berlijn opgeroepen te hebben, eene bijeenkomst welke tot niet het minste resultaat geleid had, aldaar eene nationale kerkvergadering bijeenriep, welke niet rijker aan uitkomsten was en waarvan men zelfs het verslag niet durfde bekend maken. Niettegenstaande het gewigt, hetwelk de oproeping, van het koninklijk gezag uitgegaan, aan die twee vergaderingen moest bijzetten, scheidde zij zonder gerucht en zonder het minste spoor harer werkzaamheden achter te laten. De nationale kerkvergadering was voorbedachtelijk op den Pinksterzondag bijeengeroepen, doch geen van hare leden durfde het apostolisch formulier: *het heeft den H. Geest en ons goedgevonden* te uiten. Inderdaad de derde Persoon in God is een geest van waarheid en eendragt en niet een geest van onvermijdelijke twisten.

Dit jaar lag de beurt aan het Rongeanismus. In doodstrijd verkeerende, had het er aan gedacht, nog eenig teeken van leven te geven, door deszelfs laatste aanhangers in eene kerkvergadering te verzamelen. De weinige duitsche bladen, welke nog een overblijfsel van de belangstelling, welke zij eertijds aan de sekte toedroegen, durfden veinzen, kondigden eene zeer talrijke vergadering van afgevaardigden en vertegenwoordigers van 142 gemeenten aan, van welk getal echter het drie vierde gedeelte slechts in de verbeelding der sektarissen bestaat. Het pruissisch gouvernement, altijd flaauw en besluiteloos in de beteugeling der scheuringen van de nationale Kerk, verzette zich niet het minste tegen deze beweerde synodale vereeniging, en het is aan deze toegevendheid, welke wij overigens geen belang hebben te laken, dat wij de kennis harer ellendige beslissingen te danken hebben.

Wij hebben reeds vroeger gemeld dat de zoogenaamde kerkvergadering der Rongeanen den 25 mei te Berlijn geopend was en dat de zittingen den 29 gesloten werden. Er blijft ons nog overig de besluiten mede te deelen, waaromtrent deze sektarissen het onder elkander eens zijn kunnen worden.

Het eerste dekreet heeft tot onderwerp de benaming, waaronder zij voortaan aanspraak zullen maken eene plaats in het christendom te bekleeden. Trots de inzigten van hunnen stichter, hebben zij hunnen oorspronkelijken naam van *duitsch-catholijken* afgezworen, om dien van *christocatholijken* aan te nemen. Men mag gelooven dat die verandering eigenlijk strekken moet, om hunnen oorsprong te verloochenen: want de naam van christo-catholijken past hun welligt minder, dan die van duitsch-catholijken. Sedert eeuwen en nog heden is het in Duitschland gebruikelijk, de roomsch catholijken *christo-catholijken* te noemen, om dit ongetwijfeld om de beschuldiging van afgodendom en papismus, hun door de protestanten ten laste gelegd, alsof zij meer aan den Paus dan aan Jesus-Christus geloovden, tegen te spreken. Deze plaats is dus reeds ingenomen en het zal geenszins van de rongeanen afhangen de leden der catholijke Kerk in Duitschland te berooven van eenen eeretitel, welke hun sedert eeuwen toegekend is. Niets is dus ongerijmder, dan van een ander kerkgenootschap eenen naam te ontleenen waarvan men het erkenningsteeken tot het zijne wil maken. Eenige leden der vergadering, deze moeijelijkheid inziende, hadden voorgesteld, de sekte met den naam van *evangelien catholijken* te bestempelen, doch dit voorstel werd verworpen, uit vrees van de verontwaardiging gaande te maken van het gouvernement, door de helft van den naam, waarmede de koning van Pruissen zijne officieele Kerk vereerd heeft, aan te nemen. Niets geeft een meer volkomen denkbeeld van de nietigheid eener sekte, dan haar bezig te zien met de keus van eenen karakteristieken naam, welken zij niet vinden kan.

Om zich wat beter aanzien te geven, hadden eenige leden voorgesteld zich bij de nieuwe onafhankelijke kerken aan te sluiten; doch dit voorstel kon de meerderheid niet erlangen, en inderdaad: het was niet overeen te brengen met de benaming van christo-catholijken, welke de vergadering zoo even aangenomen had, wijl de predikant Rupp te Koenigsberg, openlijk al de kenteeken van het christendom had afgezworen en de leeraar Wieeslenus plegtiglijk verklaard had, dat het genootschap, hetwelk hij voorzat, *geen christelijk genootschap was.* Er moest toch eene voorwaarde gevonden worden, waarbij het regt eener rongeaansche gemeente, om zich een tot het geheel behoorend deel der *germano* of *christo-catholijke* kerk te verklaren, omschreven was. Eenstemmig werd besloten, dat de eenige uitsluitende voorwaarde daartoe zou bestaan in eene formele onderwerping van elke gemeente aan de dekreten van de algemeene kerkvergadering. Men dacht veilig op dien grondslag gebouwd te hebben, toen den 28 mei een [illegible] van de pruissische leden der synode, die bijna drie vierde gedeelten derzelve uitmaakten, tusschen beide kwam. Deze nieuwe andersdenkenden hadden eene afzonderlijke bijeenkomst onder zich gehouden, waarin zij het stellige besluit genomen hadden, hunne gemeente niet te beschouwen als uit de catholijke Kerk voortgekomen te zijn, maar [illegible] als steeds tot dezelve te behooren. Dit denkbeeld [illegible] bij den eersten hervormer niet opgekomen[illegible] pruissische andersdenkenden hebben hetzel[illegible] blijkelijk aan het Jansenismus ontleend. De [illegible] van Hegel alleen had zich verbeeld in de mensche[illegible]lijke taal woorden te vinden, welke tegelijk eenen bevestigenden en ontkennenden zin hebben, zoodat iemand kan beschouwd worden tot een genootschap, welk dan ook, te behooren en niet te behooren. Hier werd de onzin ten top gevoerd; wij [illegible]

eene zijde het rongeanismus beweert, geene andere gemeente in zijnen boezem op te nemen, dan die, welke zich aan de dekreten van zijne synode onderwerpen en het van de andere zijde beweert in de catholijke Kerk te verblijven, ofschoon het gehoorzaamheid aan hare kerkvergaderingen weigert.

Als een gevolg van die wanaal, waaruit men slechts eene zaak, namelijk dene geest van scheuring, begrijpt, heeft het zoogenaamd concilie der Rongeanen alle onderscheid tusschen geestelijk en leek afgeschaft. De predikanten en openbare ambtenaren, die tot de vergadering behoorden, verzetten zich te vergeefs tegen dit besluit en de afgevaardigden van Saksen en Westfalen waren niet gelukkiger in hunne oppositie. Ook kon men reeds bij de opening der zitting die strekking naar de afschaffing der geestelijke waardigheid ontwaren en men kon er duidelijk de volslagenste verachting voor de godgeleerde wetenschap bespeuren. Zoodat het rongeanismus heden geene predikanten, noch theologisch onderwijs meer heeft.

Na dit vreemdsoortig besluit scheidde de zoogenaamde kerkvergadering, of liever zij ging hare zitting eindigen in de *Wauxhall*, alwaar haar een prachtig maal wachtte; want de synodale vergaderingen der sekte eindigen nooit anders. Eenige duitsche dagbladen doen schertsend opmerken, hoe goed gekozen dit lokaal was, aangezien, terwijl de vaders der kerkvergadering binnen feest hielden en zich drunken maakten, de tuin bezet was van koorddansers, planeettrekkers en arlequins, die de gapende menigte vermaakten.

De volgende algemeene vergadering is vastgesteld in den loop van het jaar 1850 en de vrije stad Frankfort voor die vergadering aangewezen. Eenige leden hadden Mainz of Breslau voorgesteld, doch deze laatste stad werd het allereerst afgestemd, omdat zij de geboorteplaats en de zetel van het Rongeanismus, waarvan men niet eens meer wil hooren spreken, is. Voor dat het jaar 1850 aangebroken zal zijn, zal waarschijnlijk het *christo-catholicismus* reeds tot eene volkomene vergetelheid vervallen zijn.

KERKELIJKE STAAT.

Paus Pius IX heeft den 17 junij, verjaardag zijner verkiezing tot de pauselijke waardigheid, eene apostolische Breve uitgevaardigd, betrekkelijk de instelling van de ridderorde van den H. Pius.

AMERIKA.

Als eene bijzonderheid van den oorlog, welke de Amerikanen der Vereenigde Staten thans tegen de Mexikanen voeren, meldt men, dat in elke eenigzins belangrijke stad, welke de troepen der Vereenigde Staten bezetten, dadelijk een engelsch dagblad opgerigt wordt. Men heeft aldus tot negen nieuwe bladen geteld: te Matamoras *the Flag*; te Tampico *the Sentinel*; te Vera-Cruz *the Eagle* en *the Chronicle*; te Monterey in Californie *the Californian*; te Jalapa *the Star*; te Chihuahua, te Yerba-Nueva en te Monterey, in Nieuw-Leon, heeft men insgelijks dagbladen gesticht. Het eerste nommer van *the Star* is te Jalapa den 25 april, dus zes dagen na de inneming der stad door de Anglo-Amerikanen, verschenen.

RUSLAND.

Men schrijft uit Petersburg van den 30 mei: De Keizer heeft een togtje in *omnibus* gedaan. Z. M. de Keizer was niet te vreden, deze wagens van buiten te zien, hij wilde uit eigen bevinding weten, of het publiek er goed geplaatst was. De Keizer heeft eene plaats genomen, zonder te willen dat een der reizigers voor hem opstond. Ook wilde hij niet dat de conducteur hem tot aan het paleis bragt; hij is in de straat afgestapt en heeft 10 zilveren kopecks (17½ cents) betaald.

DUITSCHLAND.

Den 17 junij, verjaardag der verheffing van Pius IX op den pauselijken Stoel, heeft de apostolische nuntius te Weenen een diplomatiek diner van 60 [illegible] gegeven. Chekib-Effendi en zijn zoon, secretaris der ambassade, waren onder de genoodigden. Op de borst van den turkschen afgezant [illegible] het portret van Z. H.

BERLIJN 26 junij. Heden heeft de heer von Bodelschwing, als commissaris des konings bij den Landdag, de zitting gesloten met eene kleine redevoering, waarin de ontevredenheid des konings doorstraalt (zie hieronder).

Ziedaar dus het uiteinde eener zitting, welke voor Pruissen het punt van uitgang van een nieuw maatschappelijk tijdperk wezen moest. Die wijze van de gedeputeerden weg te zenden kondigt nieuwe worstelingen voor de toekomst aan. Onder de keuzen, die gisteren gedaan zijn, moeten er zijn die aan het gouvernement zeer mishagen, want de uitstekendste leden der oppositie komen daarin voor. Indien het waar is dat de regering de keuzen, welke onder zekere voorbehoudingen gedaan zijn, verwerpen moet, zal zij ongetwijfeld in de vereenigde comités eene meer buigzame en toegevende vergadering hebben; maar die aldus verminkte vergadering zal van alle morele kracht ontbloot zijn, geen vertrouwen hoegenaamd inboezemen, zelfs door een gedeelte der natie niet erkend worden en dus meer en meer doen uitkomen hoe ongevestigd en onvolkomen de orde der zaken is, welke uit het patent van 3 februarij is ontstaan.

De koning is heden naar Breslau vertrokken en zal eerst den 29 of 30 terugkeeren. Al de gedeputeerden maken zich gereed om Berlijn te verlaten, binnen weinige dagen zal er geen enkele meer hier zijn.

— 27. Men leest in de *Preuss. Zeit.* van heden: De keuze der comité's en der deputatien in al de provinciale vergaderingen, door de maarschalken tot dat einde opgeroepen, afgeloopen zijnde, is de sluiting der zitting van den vereenigden Landdag heden ochtend ten tien ure geschied. De twee curien waren vergaderd in de *Witte Zaal* van het kasteel en eene deputatie uit alle stenden is den koninklijken commissaris, den heer von Bodelschwing, gaan verwittigen, dat de Stenden op hunne plaats waren. Onmiddelijk daarop, is de koninklijke commissaris, van al de ministers omgeven in de zaal gekomen en heeft de volgende rede gehouden:

« Doorluchtigste hoogheden, doorluchtigste vorsten, doorluchtige graven, edele heeren.

» Zeer geëerde gedeputeerden van den adel, de steden en landelijke gemeenten!

» Het uur is gekomen waarop, volgens de bevelen van Z. M. de koning, onzen zeer genadigen Vorst, de eerste zitting van den vereenigden landdag moet gesloten worden. Dit uur is beneveld, deordien een klein getal der leden van de Vergadering hunne medewerking geweigerd hebben tot de laatste uitoefening van hunne werkzaamheden en zich hebben onttrokken aan eenen pligt, welks volbrenging in wezenlijk verband staat met de uitoefening van hunne regten als vertegenwoordigers. Het gouvernement zal den eerbied, aan de wetten verschuldigd, weten te handhaven.

» Indien wij overigens onze oogen terug wenden op de elf weken, welke de vertegenwoordigende werkzaamheden dezer hooge vergadering hebben ingenomen, rijzen in onze ziel gewaarwordingen van verschillenden aard op. Wie zou zulks niet kunnen erkennen; wie zou woorden kunnen vinden, om die gewaarwordingen uit te drukken? Maar één gevoel is er, hetwelk allen gemeen moet zijn: namelijk de overtuiging, dat de uitkomsten des algemeenen landdags minder goede vruchten voor het land hebben opgeleverd dan zij hadden kunnen doen.

» Doch stellen wij ons vertrouwen in de almogende goddelijke Voorzienigheid, wier bescherming nooit ons Vaderland in beslissende oogenblikken verlaten heeft, en hopen wij, dat het zaad van het goede en edele hetwelk uitgestrooid is, op eenen vruchtbaren bodem zal nedergevallen zijn en zal opgroeijen en zich ontwikkelen tot eenen boom, met heilzame vruchten beladen en onder welks schaduw het onkruid niet groeijen zal.

» Maar in alle harten heerscht voorzeker een gevoel van blijdschap en trots; het gevoel, de overtuiging, dat al de hier vereenigde Stenden, alle provincien op de innigste wijze vereenigd zijn door eene brandende liefde jegens het Vaderland, jegens den edelen koning, welken de Voorzienigheid ons geschonken heeft en jegens zijn doorluchtig geslacht. Want dit gevoel hebben allen openlijk en met vreugde verkondigd. Hoe uiteenloopend de wegen ook zijn mogen, welke nu eens aanbevolen, dan weder gevolgd zijn; welken doolhof zij ook, door hunne rigtingen volgen mogen, wij koesteren het vertrouwen dat al degenen, welke dezelve met dit gevoel bezield, bewandelen, tot hetzelfde doel zullen geraken; namelijk, tot de bevestiging der eer, der onafhankelijkheid, der stoffelijke en zedelijke welvaart van het vaderland, tot den roem der pruissische natie onder eene onschendbare kroon, geplaatst op het hoofd zijner koningen uit het edel huis van Hohenzollern en door de Stenden ondersteund en versterkt.

» Met het uiten van deze hoop, welke u, bij uwen terugkeer naar uwe haardsteden moge vergezellen, opdat gij ook daar uwe werkzaamheden en pogingen tot dat edel doel moget aanwenden, verklaar ik, op bevel van Z. M. den Koning, dat de eerste vereenigde Landdag gesloten is. »

De prins van Solms-Hohen-Solms-Licht, maarschalk der vereenigde curiën, heeft op deze redevoering geantwoord met deze woorden: Leve Z. M. de Koning! De gansche vergadering heeft van hare zijde driemalen den kreet van: Leve de Koning! opgeheven en de koninklijke commissaris, begeleid door de deputatien, welke hem ontvangen hadden, verliet onmiddelijk de zaal.

WURTEMBERG. In den avond van den 19 heeft eene estafette uit Ehingen te Rottenburg de tijding aangebragt, dat de deken Lipp zijne verkiezing tot den bisschoppelijken zetel aannam. Des anderendaags, na de hoogmis van het kapittel, heeft de eerw. heer Hasse, pastoor der hoofdkerk, deze heugelijke tijding aan het volk, hetwelk in menigte opgekomen was, bekend gemaakt. Het *Te Deum* werd onmiddellijk door de geestelijkheid gezongen en al het volk heeft met vervoering zijne stem gevoegd bij de toonen van dankzegging welke, door den ambrosiaanschen lofzang, hemelwaarts stegen.

ENGELAND.

LONDEN 28 junij. Heden werd alhier de verjaardag der krooning van de Koningin door het luiden der klokken en het lossen van het geschut aangekondigd.

— Men weet dat de Israëlieten niet in het engelsch Parlement mogen zitten; reeds eenige jaren geleden heeft de liberale partij de intrekking van deze wet gevraagd en men vleide zich met de hoop dat lord John Russell daartoe dit jaar de noodige voordragt zoude doen. In deze afwachting hadden de hoofden van twee der magtigste huizen der stad de baron Lionel de Rothschild en de heer Salomons het voornemen opgevat zich op rijen te plaatsen tot de vertegenwoordiging: de eerste van de stad Londen, de tweede van een der vlekken, welke tot dezelve behooren. Doch daar lord John Russell te kennen had gegeven dat de drukte der zitting hem niet veroorloofde dit jaar de bill tot herroeping der bedoelde wet, voor te stellen, onder belofte evenwel dat zulks bij de opening van het aanstaand Parlement zou geschieden, blijven de Israelieten nog dit jaar onder den druk eener wettige onbevoegdheid. De heer Salomons heeft dus afstand gedaan van zijne verwachtingen in eenen openbaar gemaakten brief, maar het schijnt dat de heer de Rothschild de zijne nog niet heeft laten varen. De *Chronicle* ondersteunt het kandidaatschap van den heer de Rothschild en raadt den heer Salomons in het zijne te blijven volharden.

— De koningin heeft een pensioen van 300 p. st. verleend aan pater Mathew, uithoofde der buitengewone opofferingen, welke hij ter uitbreiding der matigheidsgenootschappen, gedaan heeft.

— Men heeft in de afgeloopene week, bij de engelsche Lloyds de tijding van een aantal ongelukken op zee vernomen, waarbij vele menschen omgekomen zijn.

Het eerste is nog van een schip met landverhuizers, de *Miracle*, van 627 ton, in de laatste dagen van maart uit Liverpool naar Quebec vertrokken met 400 passagiers, zoo mannen als vrouwen en kinderen. In den nacht van den 9 [illegible] werd dit driemastschip door eenen geweldigen storm bestookt en op de rotsen van de eilanden Magdalena geworpen, alwaar het in weinige uren uiteengeslagen was.

De kapitein had de noodige maatregelen genomen tot redding van al de personen, welke aan hem toevertrouwd was, doch een der [illegible] met menschen beladen, sloeg om, terwijl het zich naar land begaf, en omtrent 70 personen vonden te midden der branding, den dood. Alvorens de eilanden Magdalena te bereiken was de *Miracle* reeds geteisterd geworden door eene aanstekende ziekte, welke een dertigtal passagiers had weggerukt.

Twee andere engelsche schepen zijn in dienzelfden nacht vergaan, waarvan een met man en muis.

Een brief van Suez van den 8 junij meldt ook de schipbreuk van het driemastschip de *William* van Greenock, die in den nacht van den 4 [illegible] in de Roode zee, op eene bank van koraal gestoten heeft. De arabische loods en twaalf man zijn verdronken.

IERLAND.

Een priester van Killaloe doet het volgend verhaal van het leven, hetwelk hij en zijne ambtgenooten in dat distrikt leiden.

» Wij verlaten, zoo zegt hij, ons bed des morgens ten vier ure, wanneer men ons niet zelfs in het midden van den nacht daaruit komt roepen.

of wij des avonds te paard moeten stijgen om eenen weg van zes of zeven uren af te leggen ten einden, ons naar de statien te begeven en biecht te hooren, tot meerder gemak van den uitgeputten behoeftige. Naauwelijks zijn wij op eene plaats aangekomen of eene menigte volks snelt naar den biechtstoel, om zich tot eenen onvermijdelijken en naderenden dood voor te bereiden. Wij verblijven op die statien tot des namiddags vijf ure, die hongerige schapen, welke ons met duizenden omringen, onderwijzende en troostende. De biecht wordt dikwijls afgebroken door de kreten van stervenden, die eene spoedige ontbinding vragen, en wanneer wij naar de stad terugkeeren, moeten wij gewoonlijk langs den weg vele zieken, die door de koortsen uitgeput zijn, bezoeken en hun de laatste hulpmiddelen der godsdienst toereiken.

Te huis gekomen zijn wij naauwelijks voor eenen schralen disch gezeten of wij hooren aan de deur de klagten en zuchten van ongelukkigen, die uitroepen: « Geeft ons te eten, wij sterven! » .... of « indien gij mij niet te hulp komt, bezwijk ik.» Helaas! dan moet de priester doof blijven voor het hulpgeschrei der ellende of zich zelven van voedsel berooven om te beletten, dat zijne onderhoorigen voor zijne deur van honger en uitputting sterven. Soms hebben wij den tijd niet, eenig voedsel te gebruiken, want een aantal personen komen den priester smeeken zich te haasten, omdat hunne ouders, echtgenooten of kinderen sterven. Kort daarna moet hij weder te paard om den boer, die hem langs valleijen, afgronden en diepten vooruit gaat, naar zijne hut te volgen. En welk tooneel vertoont zich dan aan het verschrikte oog! Een geheel gezin van zes tot acht personen ligt uitgestrekt op een weinig stroo in een enkel vertrek: geene kaars om het te verlichten, geene tafel met het minste stukje linnen om het gewijde vat behoorlijk te plaatsen.

De priester moet gewoonlijk tweemalen op verschillende plaatsen het heilig misoffer opdragen; hij moet gedurig aan het volk geduld en gelatenheid prediken, opdat het niet in massa opsta om de landlords te plunderen. Dit alles geeft nog slechts een flaauw denkbeeld van het leven eens priesters alhier, men zal dus ligt begrijpen dat er geen oogenblik overblijft, hetwelk men aan het gebed en de overweging, veel minder aan de rust kan wijden. God weet, wat van ons geworden moet!

(*Tablet.*)

SPANJE.

MADRID, 24 junij. Gisteren heeft de voorzitter van den raad weder eene conferencie met den Infant don Francisco de Paula gehad.

El Espanol behelst een klein artikel, waarin te verstaan gegeven wordt, dat de prins in naauwe betrekking staat met de invloedhebbende leden van geheime genootschappen. Men spreekt sedert eenige dagen veel van eene nieuwe vlugt, welke zekere hoofden der geëxalteerde partij aan die genootschappen geven willen. Dit alles is nog zeer geheimzinnig.

— Er hebben weder geruchten van wijzigingen in het ministerie geloopen. Men sprak over een kabinet, hetwelk welligt door toedoen van den markies van Miraflores zou daargesteld worden, doch er is nog niets beslist.

— De *Correo* meldt uit correspondentie van Orenso, dat de cabecilla Garcia en de miguellist Barros op bevel der junta uit Oporto vertrokken zijn om zich naar de dorpen langs de spaansche grenzen, zoo wel in de provincie Minho als in die van Tras-os-Montes te begeven. De bende van Garcia bestaat bijna geheel uit Spanjaarden, en die van Barros uit Portugeezen en Spanjaarden. Vele der officieren behooren tot deze laatste natie. Hun voornemen is die dorpen, langs de grenzen van Portugal aan te vallen en in de achterhoede van ons leger tot opstand te hitsen. De junta van Oporto heeft besloten dat hare troepen zich in guerillas zouden verdeelen en den oorlog in het geteisterde voeren.

— De tijdingen uit Madrid melden heden niets naders over de bewegingen der Carlisten. Het schijnt dat men eenigzins gerust gesteld is over de handhaving der orde in de provincien, waar die partij de meeste bedrijvigheid aan den dag legt.

PORTUGAL.

Men heeft over Engeland tijdingen van Oporto tot den 12 junij. De junta weigerde zich te onderwerpen; de admiraal Parker stevende in persoon met zijne vloot naar de Douro en de maarschalk Saldanha was op het punt zich met de spaansche troepen te vereenigen. Wat men het meeste vreesde was eene volksbeweging in de stad, maar tot nog toe had de junta eene strenge orde weten te bewaren.

De koningin wenscht, naar het schijnt, dat Sa da Bandeira en de andere voornaamste officieren, die gevangenen van den engelschen admiraal zijn, Portugal zullen verlaten. Op een middagmaal, waarop de admiraal Parker hen uitgenoodigd heeft en waarbij de vreemde ambassadeurs ook tegenwoordig waren, is hun zulks te kennen gegeven. De officieren schenen niet goed te begrijpen en toen heeft men zich duidelijker verklaard, men zeide hun dat de reispassen gereed waren even als eene stoomboot, bestemd om hen te ontvangen en, waarschijnlijk naar Engeland, te vervoeren.

FRANKRIJK.

PARIJS 29 junij. Men verzekert dat de heer de Masguenat, ordonnans-officier van den hertog van Aumale, belast is geworden zich naar Constantine te begeven om den generaal Bedeau het opperbevel over de troepen van Algerie op te dragen, terwijl de hertog van Aumale gouverneur-generaal van Algerie zou worden.

— Men spreekt veel van een huwelijk tusschen den graaf van Trapani met eene prinses van Oostenrijk.

— De heeren Despans-Cubieres, Pellapra, Parmentier en Teste zijn gisteren verhoord door den president Legagneur, een der leden van de Commissie, door den Kanselier benoemd, om hem in de instructie van het regtsgeding behulpzaam te zijn.

— In den *Univers* leest men: Dezen avond verhaalde men in vele politieke bijeenkomsten, dat de heer Despans-Cubières bekentenissen heeft afgelegd, welke zeer nadeelig zijn voor den heer Teste, zijnen medebeschuldigde.

— Men verzekert dat de generaal Cubières in zijne verdediging voor het hof der Pairs een stelsel volgen zal, geheel verschillend van dat hetwelk uitkwam in zijne antwoorden aan de Commissie tot onderzoek; antwoorden, welker talrijke tegenstrijdigheden met de geschrevene correspondentie in het rapport van den heer Renouard aangewezen zijn.

— Eene telegraphische depeche van den Prefekt du Haut-Rhin, meldt dat te Mulhouse de rust geheel hersteld is.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 2 julij.

Heden ochtend is van hier een detachement van 82 lanciers vertrokken naar Zutphen; het bevel hiertoe moet dezen nacht aangekomen zijn. Volgens sommigen zouden zij geroepen zijn om aldaar verregaande onlusten te dempen; anderen beweren, dat zij slechts gegaan zijn om te Zutphen de dragonders, die zoo als bekend is, naar Groningen opgerukt zijn, te vervangen. Hopen wij dat het laatste gerucht het ware moge zijn. Nog loopt het gerucht dat nog heden een bataillon infanterie van hier zal vertrekken, waarheen is minder bekend; dit laatste kunnen wij echter slechts als gerucht mededeelen. De sensatie welke deze militaire vertooningen alhier maakte, gaf zich op de markt en paradeplaats vrij duidelijk lucht.

Gisteren vierde de heer L. C. van de Ven, majoor der dienstdoende schutterij te dezer stede, den dag zijner vijf-en-twintigjarige dienst in gemelde schutterij. In den voormiddag werd ZEdGestr. door de verschillende officieren der gemelde schutterij gecomplimenteerd; ten één ure verzamelde zich de onderofficieren der schutterij zich met hetzelfde doel op het stadhuis en des avonds werd ZEdGest. door het muzijkcorps der schutterij eene luisterrijke serenade gebragt. De heer van de Ven heeft het zeldzame talent, in zijne betrekking, de achting van allen, zonder onderscheid verworven te hebben.

— Bij koninklijk besluit is aan den kapitein F. Bestebroer, plaatsmajoor der 3e klasse te 's Hertogenbosch, op het door hem daartoe gedaan verzoek, pensioen verleend.

— Bij koninklijk besluit van den 30 junij jl., is tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal benoemd, jhr. mr. P. van Akerlaken, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, met bepaling, dat die benoeming eerst zal effect sorteren met den aanvang van de gewone zitting der Staten-Generaal in october van dit jaar.

— Wij zijn verzocht onze lezers mede te deelen, dat de heer Dr. Mensert, Oculist van Z. M. den Koning het voornemen heeft, om, op verlangen van vele oogpatienten in Noord-Braband, woensdag den 7 dezer alhier te komen, en donderdag en Vrijdag den 8 en 9 Julij in het Logement de Gouden Leeuw zal vertoeven, alwaar hij diegene welke hem wenschen te consuleren zal verwachten; wij vertrouwen de hulpbehoevende nuttig te kunnen zijn, door hun met de aanstaande komst van dezen verdienstelijken Oculist bekend te maken, daar ook deze oogaarts gewoon is met welwillendheid zijne hulp te verleenen aan die *arme Cataract*-blinden welke zijne hulp wenschen indien zij door eene kunstbewerking hersteld kunnen worden.

— De aanvoeren van granen uit de Oostzee en van elders komen thans geregeld en in groote hoeveelheid binnen. In de laatste drie dagen arriveerden ruim 80 schepen in de Maas, hebbende geladen minstens zeven duizend last verschillende soorten granen. Men kan dit reeds een gering begin noemen, daar verreweg het grootste getal nog gewacht wordt.

De prijzen zijn ook merkelijk gedaald en wel *f* 140 in de laatste 14 dagen op het last rogge. Men verwacht nog verdere vermindering.

(*N. R. Ct.*)

— De *Haarlemsche Courant* noemt het berigt van het *Algemeen Handelsblad*, dat eergisteren ook te Haarlem eenige ongeregeldheden hebben plaats gehad, geheel en al onwaar. Zelfs te midden van het kermisgewoel is aldaar niets voorgevallen wat aan onrust of ongeregeldheid kon doen denken.

— Nooit werd het gewas van granen en aardappelen, in alle oorden van Europa met meer naauwlettendheid gadegeslagen dan in dit jaar, noch waren de dagbladen getrouwer in het geven van berigten daaromtrent van de ontkiemming der graankorrel af, alle tijdperken van de ontwikkeling der planten door. Thans zijn wij gelukkig zoo ver, dat het zaad gezet is en voortgaat te rijpen, en met genoegen zal men vernemen, dat sommige landlieden meenen in staat te zullen zijn, om met 3 weken nieuwe rogge aan de markt te kunnen brengen, terwijl verzekerd wordt, dat een landman [illegible] mud van den nieuwen oogst tegen *f* 7 — heeft aangeboden.

De rogge en boekweit, den vorigen marktdag alhier aangevoerd, droeg de kenmerken dat de muizen zich weinig aan de duurte dier granen bekreund hadden, want naar eene waarschijnlijke berekening hadden zij aan deze gezolderde granen 25 en meer percenten verlies toegebragt. Heeft de landman zich derhalve bevoordeeld met het graan tot den laatsten dag te bewaren? (*Overijssel*)

LEEUWARDEN 28 junij. Tengevolge der duurte van de noodigste levensmiddelen en de hier plaats gehad hebbende bewegingen, is heden avond in eene buitengewone vergadering van den Edel Achtbaren raad dezer stad besloten, dat de bereids aangekondigde Jaarmarkt, welke woensdag over 14 dagen of den 14 julij zou plaats hebben, dit jaar niet zal worden gehouden.

GRONINGEN 28 junij. Gisteren avond arriveerden alhier eenige dragonders, om, des noodig, de orde te helpen handhaven. De rust is intusschen, gelukkig niet gestoord, en alles bepaalde zich heden tot vreedzame zamenscholingen, en bedelarijen langs de huizen. Het waren voor een groot gedeelte vrouwen, die de groepen uitmaakten. De dragonders patrouilleeren nog gedurig door de stad, waar men echter niets bespeurt, dat naar woelig-heid zweemt. Onze regering heeft heden morgen, dadelijk aan velen nieuwe gelegenheid gegeven tot werk; de broodzetting werd heden morgen verminderd met 6 cents op de 4 Ned. ponden, en is zoo even nog verminderd, en wel met 2½ cents, zoodat nu de prijs van het roggebrood alhier is: 58 cents de 4 Ned. ponden. Op bons van de regering kunnen de bakkers rogge bekomen à *f* 11 de mudde. Men verwacht algemeen, dat morgen aan de beurs alhier de prijs nog lager zal zijn. De genomene maatregelen der stedelijke overheid hebben algemeen de grootste goedkeuring en gerustheid te weeg gebragt.

— 29 junij. Des morgens ten 5 ure. De goede verwachtingen, die wij in onzen vorigen brief geuit hebben, zijn deerlijk te leur gesteld. Gisteren avond ten 9½ ure n. d. verzamelden zich vele nieuwsgierigen op de groote markt, bij het Stadhuis. Het waren weder vele vrouwen en jongens.

Gedurende een langen tijd bleef alles rustig tot dat er in de Boteringestraat eenige glazen ingeworpen werden en bij eenige andere ingezetenen deerlijke schade werd aangerigt. Bakkers en grutters hebben, zoo ver men weet, geen nadeel ondervonden. Inmiddels had zich eene vrij aanzienlijke militaire magt op de Groote Markt ontwikkeld, en had er onder de verzamelde menigte eene toenemende gisting plaats. Bij de daarop bewerkstelligde losbranding zijn er dan ook onderscheidene personen gedood of gewond. Men meent, dat het aantal dooden 4 bedraagt, waarvan een (een jongetje) eerst heden nacht in een buitenkelder aan de markt is gevonden. Er zijn, naar men verder verneemt, in den loop van dezen nacht, reeds 3 amputatien gedaan, en beloopt het getal der gekwetsten, zoover men weet 12, waarvan eenige zeer bedenkelijk. De dragonders hebben veel bijgedragen, om de zamenscholingen te doen ophouden. Ongelukkig zijn verreweg de meeste slagtoffers menschen, die enkel uit nieuwsgierigheid, op de markt aanwezig waren, en daaronder onderscheidene vrouwen. Ook in andere straten zijn eenige dezer personen getroffen. Sterke patrouilles doorkruisten dezen nacht de stad, en de schutterij is nog steeds onder de wapenen, op onderscheidene punten der stad wachten vormende. Naar men verder verneemt zijn voor eenige uren 5 personen in verzekerde bewaring gebragt. Hopen wij dat het met dezen betreurenswaardigen nacht, een einde zij gekomen aan deze ongelukkige gebeurtenissen, en moge het eene blijvende les zijn voor allen, om bij zoodanige zamenscholingen toch vooral niet nieuwsgierig te blijven staan. Men hoopt verder, dat nu de dag van heden, marktdag, rustig zal voorbijgaan.

Advertentien.

De Ondergeteekende zal ter gelegenheid van het

NATIONAAL CONCOURS

een

GROOT BAL

Op Dingsdag den 26 Julij

Entrée 40 Cents voor een Heer, Dames vrij.

Aanvang des avonds ten 9 uren.

's Bosch den 6 Julij 1847.

W. REGGERS.

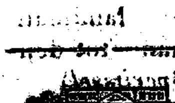

F. J. M. RITS,

Notaris, residerende te *'s Hertogenbosch*, zal, voor zijnen principaal op *Woensdag den 14 Julij 1847*, Provisioneel en veertien dagen daarna, zijnde op *Woensdag den 28 Julij 1847*, Definitief, telkens des namiddags ten zeven ure, in het Brabandsch-Koffijhuis, bewoond door L. CORDENS te *'s Hertogenbosch*, in het openbaar opveilen en verkoopen

BINNEN DE STAD 'S HERTOGENBOSCH.

1o.) Een fraai, hecht, sterk en goed doortimmerd HEERENHUIS met ERF en TUIN, in de Kerkstraat, Sectie H. No. 1069, groot 2 Roeden en 36 Ellen.

Dit HUIS bevat: eenen fraaijen GANG, zeven KAMERS, alle BEHANGEN en waarvan drie zijn GEPLAFONNEERD, twee groote ZOLDERS en eene VLIERING, voorts eenen goeden en gemakkelijken TRAP, ruime KEUKEN met POMP en ingemetselde KOOKKAGCHEL, groote luchtige KELDER, BINNEN-PRIVAAT en verdere Gemakken.

Schier al de VERTREKKEN zijn van STOOKPLAATSEN en KASTEN voorzien.

In den TUIN bevindt zich een WASCHHUIS met STOOKPLAATS en POMP, benevens eenen BRANDZOLDER en eene VLIERING daarboven.

Het geheel is goed, ordelijk en doelmatig ingerigt.

Te aanvaarden bij de Passie Van Leening.

2o.) Een fraai, hecht, sterk en goed doortimmerd HEERENHUIS, in de Kerkstraat, met ERF, OPENPLAATS, TUIN en een GEBOUW over den Tuin, eenen uitgang hebbende in de Kolperstraat, Sectie H. No. 965, groot 3 Roeden en 24 Ellen.

Dit HUIS bevat: eenen fraaijen GANG, zes BEHANGEN KAMERS, waarvan twee zijn GEPLAFONNEERD en twee met ALKOVEN, en eenen grooten ZOLDER; voorts ruime KEUKEN, met WEL- en REGENPOMPEN, ingemetselde KOOKKAGCHEL en FOURNUIZEN, zeer goede KELDER, BINNEN- en BUITEN-PRIVATEN en verdere Gemakken.

Schier al de VERTREKKEN zijn van STOOKPLAATSEN en KASTEN voorzien en goed en doelmatig ingerigt.

Het GEBOUW over den Tuin, bevat een WASCHHUIS met FOURNUIS en eenen goed ingerigten PAARDENSTAAL voor vier Paarden, met HOOI- en BRANDZOLDERS daarboven.

Mondeling verhuurd aan den WelEdel Gestrengen Heer Majoor RUTTEN tot 1 November 1847, voor f 320,00 jaarlijks.

Onder deze huur is de Paardenstal niet begrepen.

3o.) Een op een der beste standen geplaatst en voor allen handel geschikt KOOPMANSHUIS, met ERF en OPENPLAATS, in den Vughterstraat, Sectie G. No. 1700, groot 2 Roeden en 13 Ellen; bevattende: een VOORHUIS, zes KAMERS, twee ZOLDERS en eene VLIERING, voorts KEUKEN met POMP, KELDER, PRIVAAT en verdere Gemakken, benevens eenen uitgang naar de Dieze.

In huur bij den Heer J. A. de Booy tot 1 Mei 1852, om te kunnen scheiden op 1 Mei 1849, voor f 230 jaarlijks.

4o.) Een goed ingerigt WINKELHUIS met ERF, in de Verwerstraat op den hoek der Putstraat, Sectie H. No. 912, groot 63 Ellen; bevattende: een VOORHUIS, vijf KAMERS, groote ZOLDER en VLIERING, voorts ruime KEUKEN met POMP en FOURNUIZEN, groote KELDER met eenen ingang van de Straat, PRIVAAT en verdere Gemakken.

In huur bij J. H. POMPE, tot 1 Mei 1850, voor f 240,00 jaarlijks.

5o.) Een bij uitstek goed ter nering staande KOOPMANSHUIS met ERF en OPENPLAATSJE, in de Hinthamerstraat, op den hoek der eerste Nieuwstraat, Sectie H. No. 1642, groot 1 Roede en 41 Ellen, bevattende een ruim VOORHUIS, zeven KAMERS, waarvan vijf behangen en twee geplafonneerd zijn, twee ZOLDERS en eene VLIERING, voorts KEUKEN met POMP en FOURNUIZEN, uitgang hebbende in de eerste Nieuwstraat, groote KELDER, BINNEN-PRIVAAT en verdere Gemakken.

Het OPENPLAATSJE heeft eenen uitgang naar de Dieze.

Mondelling verhuurd aan den Heer A. M. C. VAN DER MEULEN, tot 1 Mei 1848, voor f 320,00 jaarlijks.

6o.) Twee naast elkander staande HUISJES met ERVEN, in de eerste Nieuwstraat, achter het laatstvoornoemde Huis, Sectie H. Nos 1643 en 1423, te zamen groot 38 Ellen.

Met de week verhuurd, te zamen voor f 1,75 wekelijks.

De PANDEN sub. Nos. 5 en 6, zullen afzonderlijk en in Massa worden geveild.

Nadere onderrigting is te bekomen ten Kantore van den Notaris *RITS* voornoemd.

Het PAND, sub. No. 2, is des Woensdags en Zaturdags van twaalf tot twee ure, het PAND sub No. 5, is des Dingsdags en Donderdags en de overige PANDEN, zijn alle dagen te bezigtigen.

Uit de Hand
TE KOOP.

Een hechte, sterke en weldoortimmerde HUIZINGE, staande aan het Marktveld te Vlijmen, nabij den Klinkerweg van 's Hertogenbosch op Heusden en Geertruidenberg, voorzien van VIER BENEDENKAMERS, waaronder TWEE BEHANGEN, OPKAMER, KEUKEN, groote en ruime ZOLDERING, SCHUUR, STALLINGE en andere GEMAKKEN, alsmede een uitgestrekten BOOMGAARD en TUIN achter voorschreve HUIZINGE en nog een TUINTJE voor aan de Straat.

Te bevragen bij den Eigenaar *NORBERTUS ZWAANS*, en bij den Heer Secretaris der Gemeente te Vlijmen, brieven *franco*.

G. E. OFFERS, Vendumeester te *'s Hertogenbosch*, zal, ten zijnen Venduhuize in de Hinthamerstraat, op Donderdag den 8 Julij 1847, des namiddags ten *twee* ure en volgende dagen, publiek opveilen en verkoopen:

Eene aanzienlijke partij gesatineerde en andere BEHANGSELPAPIEREN, RANDEN en SCHOORSTEENSTUKKEN, eene groote hoeveelheid WASDOEKEN, in differente soorten, zeer net PORCELEIN, GLAS en AARDENWERK, en meer andere Koopwaren.

Daags te voren op Woensdag den 7 Julij 1847, voor een ieder te zien.

Zegt het voort.

Graanmarkt

van 'S HERTOGENBOSCH

Woensdag en Donderdag, 30 Junij en 1 Julij.

ROGGE f 12,00 f 13,00 a f 13,50.

BOEKWEIT f 11,00 a f 11,50 f 11,65.

HAVER f 5,25 f 5,50 f 6,00.

De zetting van het Roggebrood is voor deze stad 48 cents de drie Nederlandsche ponden; het Nederl. pond Boter f 0,66 a f 0,74.

Voor het Brood-Distrikt Waalwijk te rekenen van Vrijdag den 2 Julij 1847, des middags ten 12 ure, 30 cents de 3 Ned. ponden.

Voor het Brood-Distrikt Vught, te rekenen van vrijdag 2 Julij 1847 des morgens ten acht ure, op 44 cts. de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het brooddistrikt Oss, te rekenen van vrijdag den 2 Julij 1847, op 44½ Cents de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-Distrikt Ravenstein, te rekenen van Zondag den 4 Julij 1847, op 76 cents de 5 Ned. ponden geregeld.

AMSTERDAM, 28 Junij.

Roode Tarwe iets lager afgegeven, Poolsche aan consumenten tot vorige prijzen: 130 p. n. Wismar f 495; 128 p. b. Pools. f 538; 129 p. Wismar f 500; 130 p. n. dito f 490.

Rogge bij partij tot merkelijke lagere prijzen verkocht aan benoodigde tot circa vorige prijzen: 117 p. Find. f 300. In cons. 117 p. Enpat. f 335; 118 p. Odessa f 340; 117 p. dito f 335; 117 p. Petersb. f 315.

Garst en Haver zonder handel.

OPGAVEN van de HOOGTE der Rivieren DE MAAS te GRAVE en van de DIEZE te 's BOSCH, waargenomen des morgens ten 8 ure.

DATUMS	MAAS TE GRAVE BOVEN AP.		GEWASSEN.	GEVALLEN.	DIEZE TE 'S BOSCH BOVEN 0.		ONDER 0.		GEWASSEN.	GEVALLEN.
Junij	ell.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen	dm.	dm.	dm.
30	5	59	»	2	»	3	»	[illegible]	»	[illegible]
Julij 1	5	55	»	4	»	»	0	83	»	1
2	»	[illegible]	»	[illegible]	»	»	0	85	»	2
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

De 0 te 's Bosch is 4 el 11 duim, boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 29 Junij [illegible]

Ter Drukkerij van D. & A. DEBOOY, te 's Bosch.